

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka . . Din 1.—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravljalstvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le s
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 31. oktobra 1930.

Štev. 44.

Obrtništvo in reforma davka na poslovni promet.

Položaj obrtnika postaja v zadnjih letih vedno težavnejši. Na eni strani ga izpodriva tovarniška produkcija, na drugi strani pa ga težijo ostri davki. Že ponovno smo podčrtavali, da je izenačenje neposrednih davkov povečalo pezo davčnih bremen, posebno za male obrtnike, ki niso preje plačevali dohodnine, plačuje pa sedaj visoko pridobnino in poleg tega še visoke doklade za občino, banovino, ceste itd. Celokupno breme postaja v velikih primerih prav težko znosljivo. Navzlic temu, da so že neposredni davki ostri, pa se še vedno pobira tudi davek na poslovni promet, ki naj bi se po volji zakonodajalca ne pobiral od malih obrtnikov, to je od obrtnikov, ki ne zaposlujejo preko dveh pomočnikov ali vajencev. Jasno besedilo zakona se v praksi tako rigorozni tolmači, da so le redki obrtniki, ki bi bili deležni te ugodnosti, čeprav izpolnjujejo za to vse predpogoje.

Zato se obrtniki v zadnjem času, ko čujejo, da se je davek na poslovni promet reformiral, živo zanimajo, ali in v koliko bo ta reforma vplivala na njihove interese.

Z novo reformo so se dosedanja doletela le v toliko izpremenila, da se bo davek na poslovni promet na gotove vrste blaga pobiral ali pri uvozu ali pri producentu za vse faze prometa, katere napravi dotična vrsta blaga. V prvi vrsti se bo pobiral davek na ta način za trgovski promet, to je za blago, ki gre v neizpremenjenem, to je v neobdelanem ali predelanem stanju v konzum. Le tam, kjer je to mogoče, se mora novi davek tako urediti, da zadeva tudi poznejšo predelavo ali obdelavo dotičnega blaga. V mnogih primerih to ne bo mogoče, kjer je pa to izvedljivo, bo producent plačal davek na poslovni promet do zadnjega potrošnika, to je do obrtnikovega odjemalca. Kakor kaže, bo mogoče na ta način urediti plačevanje davka na poslovni promet za usnje, za tekstilije, morebiti tudi za moko itd. To se pravi, da bodo davek na poslovni promet za usnje plačevali

li za vse faze prometa do zadnjega potrošnika že izdelovalci usnja, odnosno za tekstilije izdelovalci bombaževine in sukna itd. V tem primeru bi odpadli vsi čevljarji in vsi krojači kot samostojni plačevalci davka na poslovni promet.

Kjer pa plačevanja prometnega davka ne bi bilo mogoče urediti na ta način, kakor, na primer pri železu, pločevini itd., pa bi obrtniki bili dolžni plačevati davek na poslovni promet na dosednji način.

Novi zakon je skoro do cela kopiran po analognem avstrijskem zakonu. Od tega se razlikuje v glavnem v tem, da ni prevzel odkupa obrtniškega prometa, ki se je v Avstriji do cela izkazal. V tem je novi zakon, v kolikor prihajajo v poštev obrtniški interesi, gotovo nedostaten, ker bi odkup obrtnikov od davka na poslovni promet, v kolikor so davku sploh zavezani, pomenjal za obrtnike veliko olajšavo, olajšava obstoji v tem, da bi obrtnik že vnaprej vedel, koliko bo plačal prometnega davka in bi mogel že vnaprej z njim računati, ne pa da bi se mu davek odmeril še le po enem letu, ko ga ne more več vkalkulirati v cene svojih izdelkov. Rešen pa bi bil tudi številnih prijav in drugih s tem zvezanih sitnosti, ker se prijave itak le redko sprejemajo brez povzročanja napovedanega prometa, kar povzroča samo jezo in razburjanje.

Kakor stremimo za tem, da se poenostavi prijavljanje za pridobnino, zahtevamo iz istih razlogov tudi poenostavljen plačevanja davka na poslovni promet, kolikor se bo pobiral na dosednji način po odkupnem sistemu. Obrtniki nismo vajeni, da bi izpolnjevali različne prijave. V skrbi za vsakdanji kruh tudi nimamo časa, da bi se brigali za vse podrobne predpise in študirali, kako bi mogli doseči dejanskim prilikom vstrezajoči davčni predpis. Upravičeni smo zahtevati vsaj skrajno poenostavljen prijavi in odmere davkov. Upamo, da bodo tudi odločujoči krogi to uvideli in v polnem obsegu ugodili našim upravičenim zahtevam.

Blaž Zupanc v Laškem:

K ustanovitvi produktivnih zadrug.

Pokojni slovenski žurnalista Ljudevita Furlan je po ptujskih dogodkih razvil na obrambnem sestanku dne 19. oktobra 1908 v mali dvorani Narodnega doma v Celju nekaj načrt, po katerem bi mogli slovenski pridobitniki držati si v Trstu stalno svojo ladjo, ki bi dovažala trajno iz prekomorskega inozemstva v naše centralno skladišče vso ono robo, ki jo mora naš konzument dobiti iz neštetih rok tujih in nam nenaklonjenih prekupevalcev. Furlan, ki je kasneje v Sheffieldu na Angleškem umrl, je v svojem globoko zasnovanem in prav lahko izvedljivem programu poročal mnogoštevilnim prvakom tako dopadljivo, da smo videli ladjo, ki že plove in nam dovažala riž, poper, olje

itd. v slovensko centralno skladišče trgovcev. To robo so potem razpečevali po vsej Sloveniji trgovcem, ki so bili včlanjeni v tej trgovsko-gospodarski centrali. Seveda je ostal ta gospodarski načrt samo toliko časa izvedljiv, da se je ptujska narodna rana zopet zacelila.

Na velikem obrtniškem zborovanju meseca julija l. 1914 v Ljutomeru, je prinesel naš starosta Ivan Rebek iz Celja na govorniški oder malo špecerijsko tehtnico in je med izvajanjem svojega gospodarsko-organizačijskega govora demonstriral to malo tehtnico. Izdelovanje tehtnic si je začel v Ljutomerskem okraju kot domačo industrijo, slično kakor v Domžalah za slamnike, v Borovljah za pu

ške, v Idriji za čipke itd. Seveda je ostal ta načrt zopet samo načrt.

N občem zboru Obrtnega društva v Laškem dne 12. oktobra t. l. nam je tov. Ivan Rebek razložil svoj načrt glede ustanovitve kovinarske produktivne zadruge in takrat se je mudil pri tej globoko zamišljeni točki dalje časa tako, da smo ga mogli vsi razumeti.

Med drugim je govornik dokazal, da ko bi se bili čevljarji obrtniki v pravem času potom svojih produktivnih zadrug strnili, bi ne bilo treba danes proti tovarni »Bat'a« protestirati. »Bat'a« pride, »Bat'a« je tu in mi moramo paziti na to, da rešimo, kar se še rešiti da, predno pridejo druge tovarne za razne druge stroške. Ko bi se bile naše obrtne zadruge ravnale po njim predloženim pravilom in njim zajamčenim pravicam, bi mogle stati tam, kjer stojijo danes razne trgovske hiše krojaških, kovaških, čevljarjskih in drugih izdelkov. Naše obrtniške produktivne palače in težki milijoni bi ostali v domačih obrtniških rokah.

Pa predno si delamo o tem preglednice, je treba poiskati iz § 1. o. r. naštetih 52 vrst rokodelskih strok in v § 27 o. r. naštetih 52 industrijskih strok, za katere se še da uporabiti nasvet našega staroste g. Ivana Rebeka. O tem naj bi obravnavali poklicni činitelji po možnosti pred zvočenjem po toči.

Naš Rebek se je na zborovanju ozlovoljeno čudil, da se ni razvila na njegov tozadevni članek večja debata, ravno tako, kot sem se čudil jaz na svoj svoječasi apel »Moj predlog«, ki ga niso hoteli razumeti in nam je vsem moral povedati jasneje še 6. januar in še ta jim ne more vsem dovolj jasno dopovedati, da nam je vsem skupaj nujno potrebno le složnega gospodarskega dela. Manjka nam našega »Mesije«.

A. Š., Trbovlje:

Kriza.

Gotovo si je že marsikateri čitatelj »Obrtnega Vestnika« vprašal, zakaj, da ni več nikakega dopisa iz Trbovelj? Temu hočem odpovedati! V mesecu marcu, ko se je pričela velika rudarska kriza, ki traja že skoro celo leto, se je vršil občni zbor Obrtniškega društva, na katerem se je izvolil popolnoma drug odbor. Pričakovali smo mnogo od tega odbora, kajti v njem so taki ljudje, ki imajo ugled in so gospodarsko dobro podprti, kar preje ni bil slučaj. Leto se nagiba h koncu in tukajšnje obrtništvo ni imelo niti enega skromnega sestanka. Kriza pri rudniku, pri delavcih-rudarjih je vzrok krize pri obrtnikih. Slab promet povzroča slab in pičel zaslužek. Več obrtnikov je bilo že prisiljenih, da so zaprli svoje delavnice in se preselili na deželo. Da ni prišlo že do poloma je vzrok skromnost obrtnikov v svojih potrebah in garanje v pozno noč. Število pomožnega osebja je padlo od lani na polovico. V črni trboveljski dolini ne vlada samo gospodarsko temveč tudi stanovsko društveno mrtvilo. Kadar je najhujše se porajajo vsepovsod najlepše

ideje in načrti, a tu smo letos že mnogo, mnogo zamudili. Pogrešamo lokalne, kjer bi se obrtništvo od časa do časa sestalo, obrtne knjižnice, katere že manjši kraji posedujejo. Niti enega lastnega denarnega zavoda ne posedujemo, niti nimamo nikakega vpliva na obstoječe zavode — pa vendar je največja klijentela tukajšnje obrtništvo. Letos se ni vršil pri nas nikak strokovni tečaj, niti sestanek ali zborovanje. Zakaj ne? Zato, da ne pridejo obrtniki skupaj, kjer bi se razburjali vsled davkov, osebito vsled raznih doklad, vsled kreditiranja itd. Ako ni sestanka, pa vsega tega ni in mirna Bosna.

Vendar pa to ne bo moglo trajati do prihodnjega občnega zbora obrtniških stanovskih zadrug in društva. V Trbovljah imamo štiri stanovske zadruge in društvo. Dolžnost teh korporacij bi pač bila, da če gospodarski krizi ni odpomoči, da se vsaj združijo na prosvetnem polju ter da naraščaj izobrazijo o vseh perečih vprašanjih časa, kajti kar se zamudi — se nikdar več ne pridobi.

Tudi o obrtno-nadaljevalni šoli bi imeli kaj povedati, pa naj ostane za prihodnjč.

Cenji čitatelji bodo sprevideli, da v Trbovljah obrtništvo ni z rožicami postlano, da je tu mnogo sence in teme, ker solnce nima moči, da bi zdrnilo naše obrtnike za stanovsko zavest. Temu pa je največ kriva prehuda borba za vsakdanji kosček kruha.

Beseda o strokovnih tečajih.

V delokrog zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani spada tudi prirejanje strokovnih tečajev. Tako je ta zavod tudi priredil nekaj uspešnih tečajev, med katere predvsem gotovo spadajo tečaji za autogeno varenje. Odziv na te tečaje je bil vsikdar velik in vedno znova se je pokazala potreba po obnovitvi oziroma dopolnitvi istih. Glavni moment zanimanja je baš dejstvo, da tehnika autogenega varenja vedno bolj napreduje in da si naši obrtniški gospodarji kovinskih strok vedno bolj izpopolnjujejo svoje obratovalnice. Hvale vredno moramo priznati tudi na višku te strokovne tehnike stoječa predavanja g. ing. Leo Kneza, ki se s požrtvovalno ljubeznijo do stvari trudi nuditi interesantom čim popolnejše tehnično znanje, ravno tako tudi ne zaostaja praktični pouk strokovnjaka varilca g. Djukanoviča in tovariša.

V ožgled temu pa moramo odločno nastopiti proti načinu prirejanja teh tečajev, ko bi se moralo pred vsem gledati tudi na ostale okoliščine, ako delovna zaposlitev naših delavnic odgovarja času prireditve tečajev. Vse naše delavnice se morajo ravnati na gotove sezijske dobe, katere so baš pri kovinskih obrtih najživahnejše od aprila do decembra. V tej dobi ne gre prirejati dnevnih tečajev, ker si nobena delavnica v naših težkih gospodarskih razmerah ne more privoliti te komoditete, da pošlje v dnevni tečaj svoje delovno osebje, za katero in katero samo si želi strokovne usposobljenosti razpisane tečaja.

Tak slučaj je pa baš v priredbi avtomobilskih tečajev. Res, da so bili prvi tečaji povsod prav dobro obiskani, a v to je prisilila sila potrebe, ker je že bilo predolgo razdobje med zadnjim tečajem. Zato se je pa pravočasno predlagalo, naj bodo taki tečaji v bodoče v januarju ali februarju, ko zaposlitev za interese tedaj ni tako velika.

Zavrnilo moram pa odločno izstop g. referenta omenjenega zavoda, ko je ob priliki otvoritve zadnjega večernega tečaja aludiral na udeležence-novince v besedah, ki niso v ponos obrtniški zbornici, pač pa bi jih slej ko prej pričakovali od zastopnika delavske zbornice.

Odkrito vam povemo, da so naši obrtniški gospodarji že toliko zavedni, da tudi zainteresirajo, celo gnetno pomagajo svojim nastavljenecem, kadar se gre za njih nadaljnjo naobrazbo, da pa se bode tako čudno namigavalo, tega nismo pričakovali in si v bodoče tudi prepovemo od onih, ki so nastavljeni v institucijah, katere vzdržuje poleg drugih tudi obrtništvo.

Odgovornost plinskih instalaterjev v Nemčiji.

Kako veliko odgovornost nosi plinski instalater v tehnično najnaprednejših državah kaže sledeči primer, ki se je dogdil v Nemčiji in s katerim je najvišje nemško sodišče razsodilo takole:

Važno je, da se dogajajo smrtni slučaj radi nemarnosti ne samo v zdravniškem poklicu in v prometu, kjer so pač najpogostejši, temveč tudi v raznih obrtniških poklicih, kjer obstoja nevarnost, da nemarno izvrševanja poklica zakrivi žrtve človeških življenj.

Neki instalater je dobil od neke najemnice naročilo, da popravi plinsko peč. Instalater je to popravilo pravilno izvršil. V neredu pa je bila tudi cev za odvod dima ter celo ni odgovarjala stavbnim predpisom. Vsled tega se je smrtno ponesrečila lastnica plinske peči.

Vprašanje je: Ali je bil plinski instalater zavezan, da popravi tudi dimno cev, četudi se naročilo na to delo ni nanašalo?

To vprašanje je potrditi.

Treba se je držati tega, da mora obrtnik, ki dobi naročilo lajka, da popravi kako napravo, katere uporaba bi pri pomanjkljivi ureditvi ogrožala varnost življenja — storiti vse, da odpravi vse nedostatke. Pri tem mora v slučaju potrebe poseči tudi preko svojega delokroga. Če treba, mora pritegniti tudi primerne strokovnjake.

Neki nemški strokovni list, ki prinaša to odločbo, izjavlja, da jo je sicer odobravati, da pa bi bilo interesantno ugotoviti, če more biti praksa dejansko tudi popolnoma ustrezni tem strogim zahtevam, ki se stavijo na obrtnika.

Odstranitev neprijetnih zračnih tokov pri ventilacijah.

Iz delovanja industrijskih obratov, valnic itd. se morajo često odvajati zračni toki na prosto z velikimi ventilatorji. Radi gostega naselja v mestih in večjih industrijskih krajih, kjer so hiše blizu ena poleg druge, sosedje jako moti brnenje in ropotanje takih ventilatorjev, to tembolj, če se vrši obratovanje tudi ponoči. Mnogo se zato primeri, da radi pritožb sosedov zagrozi policija s prepovedjo takega obratovanja in podjetje pride v jako neprijeten položaj.

Ropotanje in brnenje ventilatorjev povzroča nihanje v odhajajočem zračnem toku, ki ga povzroča stroj. Navadno so ventilatorji zvezani z jermenimi posredno ali neposredno s strojem (motorjem). Nasesani zrak dobí vsled delovanja stroja impulze (sunke), ki se prenašajo dalje in se celo ojačajo, če so dani še pogoji za resonanco.

Ta pojav se kaže pri ventilatorjih prav često, če so postavljeni na masivni strehi, ker je število strojnih tur često harmonično za lastno frekvenco masivne strehe. K temu prihaja še učinek ventilatorjevega okvira,

ki je tak, kakor pri membranah. Danes se skuša resonanco odpraviti s stroji, ki imajo nizko število tur. To pa ni zanesljivo vedno tudi ne uspešno. Pač pa se dajo resonance odpraviti z izpreminjanjem lastne frekvence stroja in z dragocenimi izolacijami. Šumenje in brnenje, ki ga izživa nihanje v zračnem toku, se da odpraviti — kakor je pokazala praksa — z zvočno lovilno omarico »Weeco«.

Pred izstopom na prosto se izteka cevna naprava v omenjeno zvočno lovilno omarico, katere obseg se mora prilagoditi vsakokratni potrebi. Uspeh se pokaže vsled zvočnih lovilcev, preko katerih se vodi zračni tok menjače v več smereh. Med priklon pom cevne naprave in zvočno lovilno omarico se vstavi tkaninasto zagrinjalec. Isto velja za priklon cevne naprave na ventilator, kjer pa mora tudi nastopiti prekinitev. Te točke kakor tudi samo izolacija stroja so v zvezi z obravnavanim vprašanjem.

Učinek takih naprav nikakor ne trpi vsled vzdave, se prehodne odprtine zvočne lovilne omarice, odnosno njeni poedini elementi popolnoma prilagodijo nastopajočim odporom.

Iz zvočne lovilne (požiralne) omarice izstopa nato na prosto zrak, ki ne povzroča več neprijetnih motenj. Po potrebi in izberi primerne dolžine zvočne lovilne omarice se morejo brnenje in šumenje zraka poljubno zadušiti, tako da praktično ni nikakega motenja več.

Obrtniški koledar za leto 1931 je izšel

in se že pošilja posameznikom.

Koledar vsebuje letos za obrtnika tako važno in potrebno gradivo, da je želeti, da si ga vsak obrtnik preskrbi.

Naročila sprejema

ZVEZA OBRTNIH ZADRUG v Ljubljani.

Dipl. tehn. Tone Poljšak:

Obrtnik in elektrika.

(Nadaljevanje.)

Omenili smo, da slepi učinek obremenjuje generatorje, transformatorje in napeljave s slepim tokom, ki nam ne daje nobene energije. Slep učinek se prišteje k fiktivnemu učinku ter nam tvori navidezni učinek. Ker je za obtežbo merodajen navidezni učinek, zato tudi veličino transformatorjev in generatorjev za izmenični tok vedno označujemo z enotami navideznega učinka to je z VA ali običajno z KVA (kilovoltamper). 1 KVA = 1000 VA.

Za lažje razumevanje podajam dva primera:

Imamo generator za trofazni izmenični tok za 100 KVA, ki dela na omrežje, katero je zvečer obteženo z žarnicami, a podnevi pa z večjim številom manjših motorjev za obrtniške svrhe. Zanima nas kakšen fiktivni učinek lahko generator oddaja. Ker imamo podnevi na omrežju priključene v glavnem le male motorje, računamo lahko po praktičnih izkušnjah, da bode tedaj v omrežju najboljši učinski faktor $\cos \phi$ ca 0.7. To tolmači, da bo za sedem desetink navideznega obtežbe — fiktivna obtežba. V našem slučaju generator lahko obremenimo z 100×0.7 , to je z 70 KW. Ponoči pa se rabi tok v glavnem le za razsvetljavo ter pri tem lahko računamo, da bo v omrežju učinski faktor ca 0.9 do 0.95 iz česar sledi, da zvečer lahko naš stroj radi boljšega učinskega faktorja obtežimo z 90 do 95 KW.

Večja vas se hoče priključiti na visokonapetostni vod večje električne centrale ter mora v to svrhu postaviti svojo transformatorsko postajo. Določiti je treba, kako velik transforma-

tor pride v poštev. Na omrežje se bodo priključilo troje mizarskih podjetij, katerih vsak bode imel po en motor za ca 5 KS ter kmetska zadruga z enim motorjem za 8 KS; poleg tega se instalira 200 žarnic za razsvetljavo. Priključenih imamo torej motorjev za 23 KS; če upoštevamo koristni učinek motorjev ca 0.75, rabimo z vsako konjsko silo ca 1 KW. Torej skupno 23 KW. Ker pa vsi motorji istočasno nikoli ne delajo odnosno vsaj niso istočasno polno obteženi, računamo za motorje 10 KW. Povprečno jakost žarnic lahko računamo z 25 Voltov, tako, da bi vseh 200 žarnic dalo obtežbo $200 \times 25 = 5000$ Volt ali 5 KW. Ker pa tudi vse žarnice ne gore istočasno, računamo s polovično istočasno obtežbo, to je 2.5 KW. Zvečer, ko gore žarnice poleg motorne obtežbe lahko računamo z učinskim faktorjem $\cos \phi$ — 0.85. Pri fiktivnem učinku 12.5 KW, dobimo torej navidezni učinek če 12.5 delimo z 0.85 to je 14.7 KVA. Transformator mora torej biti za učinek 15 KVA.

(Nadaljevanje sledi.)

POSVETOVALNICA.

G. A. P. v S. Pri Vašem slučaju se pred vsem prepričajte, če parni stroj, ki žene generator drži obrate ko vključite elektromotor odnosno če se isti pomembno ne zmanjšajo. Če so obrati kolikortoliko konstantni bo iskati vzrok v generatorju. Mogoče je, da so krtačke na vzbujevalnem stroju napačno nastavljene, a mogoče je pa tudi, da Vaš sorazmerno majhen generator ni grajen za pogon večjih motorjev. Da se to ustanovi, je potrebno, da od tovarne zahtevate karakteristike o preizkušnjah in posebno o menjanju napetosti (Spannungskarakteristik) na podlagi katerih Vam bomo lahko dali nadaljne nasvete.

A. Knafelj, strok. učitelj:

Moška moda za jesen in zimo.

(Nadaljevanje.)

Pri žaketu.

Telovnik je bel, siv ali rumenka-ske barve. Če je dvovrsten, se lahko dela s fazono, šal ali tudi brez vratnika. Kroji se vedno tako, da je prestop pri zgornji gumbnici širši kot pri spodnji tako, da naredijo prišiti gumbi obliko (če je telovnik zapet) črke V.

Ako je telovnik enovrsten, je izrez nekoliko večji kot pri telovniku ulične obleke. Telovnik dobi 5—6 gumbov ter so nekoliko bolj skupaj prišiti. Izrez pri dvovrstnem telovniku je za 1 cm manjši kot pri enovrstnem.

Hlače k žaketu se nosijo črtaste, ne smejo pa biti preveč kričeče. Oblika in širina je ista kot pri obleki.

Pri dvovrstni zimski površnji suknji.

Ramni šiv leži v isti višini kot pri suknjiču. Da ramena izgledajo visoka, moramo na koncu rame podložiti z vato. Rokavna krogla se lika kot pri suknjiču. Čez prsa, ravno tako tušorna. V pasu naj bo le nekoliko pri-ležna (tailirana), kakor tudi čez sedalo. Pri črni suknji pride žametasti vratnik, pri barvasti pa iz enakega blaga. Fazona je prikrojena bolj ravno (ne navzgor) in je na zunanjem robu nekoliko na ven izbočena. Suknjo zapenjamo na tri gumbce, torej dobi tri pare gumbov. Naredimo pa lahko tudi tako, da se zapenja na dva gumba, tretji par gumbov pa prišijemo na slepo, radi lepšega. Gumbi so narazen 13 cm, v širini pa, kadar je suknja zapeta, 15 cm. Žepe delamo z zaprtimi zaklopkami. Prsni žep pa delamo le, ako želi stranka. Na sredini zadnjega dela delamo šiv in precej dolg razparek. Rokavi dobijo 6 cm dolg razparek in prišijemo samo en gumb. Cela dolžina je 110 cm (ako je oseba velika 172 cm).

Pri enovrstni zimski površnji suknji. je obdelava in vse drugo isto kot pri dvovrstni. Razlika je samo v tem, da

(Nadaljevanje na 3. strani.)

KAJ JE NOVEGA.

Tuje valute so v tekočem tednu veljale v prostem tečaju: 1 angl. funt Din. v Dravogradu in v Kotorib za 5 56-80, 1 avstrijski šiling Din 7-96, 1 češkoslovaška krona Din 1-67, 1 francoski frank Din 2-22, 1 italijanska lira Din 2-95, 1 nemška marka Din 13-45, 1 švicarski frank Din 10-96.

Na celem svetu je po ugotovitvah Društva narodov do 15 milijonov ljudi brezposelnih, od tega samo v Severni Ameriki skoro polovico.

V pravosodnem ministrstvu se izdeluje načrt za ustanovitev državne industrijske banke v Beogradu z delniško glavnico 150 milijonov Din.

»Putnik« v Beogradu je odmenil znesek 1,410.000 Din za propagando turizma.

Turki in Grki so po stoletnem sovraštvo sklenili prijateljsko pogodbo.

Tarifni odbor, ki je pred kratkim izdelal obsežen predlog za znižanje izvoznih tarif, se sestane na prihodnje zasedanje v sredi prihodnjega meseca.

Na ljubljanski borzi je bil izvoljen za predsednika g. Dragotin Hribar, za prvega podpredsednika pa zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml.

Pravosodni minister dr. Srškić je na konferenci vladnih zastopnikov s prebivalstvom v Banjahuki demantiral vest, da bi vlada nameravala ustanoviti kako stranko.

V naši državi je 201.058 državljanov nameščencev.

Državna obrtna banka v Beogradu ustanovi po sklepu zadnje glavne skupščine svoje podružnice v Ljubljani in v Sarajevu. S tem je ustrezno ponovno izraženi zahtevi slovenskega obrtništva. Banka bo plačala za tekoče leto 14 Din dividende na delnico, kar vstreza povprečnemu 8 % obrestovanju.

Konkurzi. Do konca meseca julija t. l. je bilo priglasenih v naši državi 443 konkurzov, to je za 257 ali za 36.7 % manj nego v isti dobi lanskega leta.

Ministrstvo za finance je v Službenem listu št. 32 z dne 16. oktobra t. l. priobčilo na novo celoten pravilnik za izvrševanje zakona o davčnih trošarinah. S tem je orijentacija v teh predpisih bistveno olajšana.

Licitacija za gradbo železnice in cest, kateri gradbeni stroški bodo znašali preko 1 milijarde dinarjev se je vršila v Beogradu ter se je udeležilo 8 ponudb, med temi tudi domača tvrdka inž. Dukić iz Ljubljane.

Zavarovanje obrtnikov za starost, je glasom beograjskih vesti predvideno, kakor je upati, tudi v novem obrtnem zakonu in je pričakovati, da se bo vsaj en del zahtevk obrtništva izpolnil.

Glede zastaranja davkov je izdalo finančno ministrstvo odlok, po katerem so tudi stari davčni zaostanki podvrženi samo petletni in ne desetletni zastaralni dobi.

Nemška zunanja trgovina aktivna. Kljub krizi, ki jo preživlja nemško gospodarstvo, je Nemčija izvozila letos za 9.128 milijonov mark, uvozila pa le za 8.144 milijonov mark, tako da je za okroglo 1 milijardo mark aktivna.

Poleg poslopja za carinarnico v Ljubljani ki je proračuneno na 16 milijonov Din se zgrade v prihodnjem letu še carinarnice v Mariboru za 12 milijonov Din, na Rakeku za 3 milijone Din, na Jesenicah za 5 milijonov Din, v Dravogradu in v Kotorib za 5 milijonov Din in v Gornji Radgoni za 750.000 Din.

Narodna banka v Beogradu je imela po stanju dne 22. oktobra t. l. v obtoku za 5401.8 milij. Din novčanic v obtoku.

Bodoči ljubljanski velesejem se vrši od 29. maja do 10. junija prihodnjega leta.

Bata ustanovi v Temešvaru tovarno, v kateri bo zaposloval okoli 7000 delavcev.

Finančna uprava obeta razne olajšave pri plačevanju nekaterih davkov, predvsem glede hišnega in zemljiškega davka.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firmeža, lakov in barv (boja)

d. z o. z.

Centrala v Ljubljani * Lasnik Franjo MediĆ

Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale

Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

je enovrstna fasona nekoliko viseča in da zunanji rob fasone ne pride okroglo. Suknja se dela s pokrito laistko (Unterschobene Leiste), v katero pridejo tri gumbice. Rokavi dobijo razparek brez gumbov.

Pri površnji suknji za jesen.

Pri jesenski suknji je vse isto kot pri zimski, pač pa pride vratnik iz enakega blaga.

Pri kratkem površniku.

Površnik delamo, da ga lahko nosimo odpetega ali pa zapetega. Izdeluje se na isti moderni način kot je omenjeno že pri prejšnjih komadih. Površnik je dvovrsten in ga zapenjamo s tremi gumbi, četrti zgoraj se zapenja le v izvanrednih slučajih. Žepe delamo lahko navadne, torej z žepnimi zaklopki ali pa stranske z laistko. Spodnja gumnica leži v vodoravni smeri s spodnjim robom žepne zaklopke. Na rokavih pride zapon. Šive in rob od suknjiča prešijemo (štepamo) s strojem enkrat široko, da izgleda bolj športno. Na sredini hrbta delamo šiv, brez razparka. Površnik je dolg 80—82 cm.

Pri dvovrstnem ulstru z raglan-rokavi

Raglan naj bo dosti prostoren. Dela se tri pare gumbov. Tudi pri tem naj se vse šive in robove enkrat široko s strojem prešije. Fasona je bolj viseča kot navzgor prikrojena. Na rokavih pridejo zaponi in se prišije gumb, da se rokava z zapono stisneta skupaj. Zadnji del je na sredini v celem. Dolžina raglana je 114 cm.

Pri težkem dvovrstnem ohlapnem ulstru.

Ramena delamo z isto obliko kot pri drugih komadih. Ulster pada ravno navzdol, torej ga v pasu ne izbočimo (tailiramo) in mora biti v splošnem zelo prostoren. Ulster je dvovrsten in se zapenja na dva gumba. Tri pare gumbov je na slepo prišiti radi lepšega. Konica od fasone ne sme biti prikrojena preveč navzgor. Zunanji rob od fasone je zelo malo na ven izbočen. Fasona naj bo precej široka. Gumbi so narazen 16 cm, v širini pa, kadar je ulster zapet, 18 cm. Žepe delamo z žepnimi zaklopki ali pa našite, zadnji pač ne smejo biti premajhni. Prsni žep tu odpade. Rokavi dobijo ozke manšete, lahko pa delamo tudi gladke z enim gumbom. Vse šive in robove enkrat s strojem široko prišijemo, da izgleda ulster bolj športen. Na sredini zadnjega dela pride

šiv ter delamo precej dolg razparek. V pasu čez zadnji del pride 6 cm širok pas (dragoner). Dolžina ulstra je 114 cm.

Pri dvovrstnem avto-plašču.

Avto-plašč dobi pas. Plašč izdelamo pri vratu tako, da se da visoko zapeti, namreč da se lahko nosi odpeto in zapeto. Plašč dobi stranske žepe in so postavljeni skoraj navpično tako, da se lažje sega pri sedenju v žep. Tudi spodnji gumb se postavi bolj nizko zato, da se pri sedenju plašč preveč ne odpira. Na rokavih pride zapon in se prišije gumb, da se rokavi lahko stisnejo skupaj. Zadnji del dobi na sredini zadnjega dela široko votlo gubo. Poglavitno pa je, da je avto-plašč zelo prostoren. Dolžina plašča je 116—118 cm.

Pri dvovrstnem plašču s kožuhovino.

Plašč dobi šal-vratnik (s kožuhovino). Ramena obdelujemo, kot je bilo že preje omenjeno. V pasu je plašč zelo malo priležen (tailiran). Plašč se zapenja z dvema zaponkama, ki sta všiti v sprednji rob in dobi posamezni tri gume ali olive. Spodnja zaponka je v vodoravni črti s spodnjim robom žepnih zaklopk. Tudi stranski žepi so moderni. Na rokavih delamo kratek razparek. V sredini zadnjega dela delamo šiv in precej dolg razparek. Dolžina plašča je 120 cm.

(Konec.)

IZ ORGANIZACIJ.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani. Dne 23. in 24. septembra 1930 se je vršila komisijska pomočniška preizkušnja za urarsko stroko. Preizkušnje se je udeležila poleg enega moškega kandidata tudi gđ. Vida Smolejeva, hči g. Mavricija Smoleja urarja na Jesenicah. To je druga ženska, ki je pri zadruzi delala preizkušnjo. Zanimivo je, da je naredila gđ. Smolejeva preizkušnjo z dobrim uspehom dočim jo je napravil moški kandidat le z zadostnim uspehom. Tudi prva ženska kandidatinja je z uspehom prekosila pri preizkušnji moške kandidate.

* * *

Zadruga krojačev in krojačic za srez Radviljica s sedežem na Jesenicah ima svoj redni letni občni zbor dne 16. novembra 1930 ob 3. uri popoldne v Restavraciji Kunstelj v Radviljici. Dnevni red: 1. Poročilo funk-

cijonarjev. 2. Odobritev proračuna. 3. Slučajnosti. Občni zbor se vrši eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih, neupravičena neudeležba se kaznuje z na občnem zboru določeno globo.

* * *

Čevljarska obrtna zadruga v Brežicah sklicuje na nedeljo, dne 9. novembra 1930. ob 9. uri dopoldne v dvorano Deržič v Brežicah II. izvanredni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Dopolnilna volitev načelstva. 3. Preskrba zadrugskega lokala in volitev tajnika. 4. Raznoterosti. — Zadrugno načelstvo vabi vse zadrugnike, da se izvanrednega občnega zbora udeležijo polnoštevilno in brez izjeme vsi sodelujejo pri vseh točkah dnevnega reda. Kazen dnevnega reda se vrši tudi razgovor o posebnem skladu za onemoglost in bolezen. Člani, ki brez opravičbe izostanejo od zborovanja, zapadejo v smislu zadrugskega pravil d-narni globi.

* * *

Obrtno društvo v Zagorju. Na seji Obrtnega društva v Zagorju ob Savi se je poleg drugih točk razmotrival tudi pristop v Zvezo obrtnih društev v Celju. V ta namen se je povabilo delegata od Zveze obrtnih društev, da prisostvuje občnemu zboru ter sporoča smernice in delovanje Zveze, nakar se bo sklepalo o pristopu k Zvezi obrtnih društev v Celju.

RAZNO.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce odnosno njih vdove. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za l. 1930 za uboge onemogle obrtnike in trgovce, odnosno njihove vdove ustanove po 150 Din.

Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 1. decembra 1930. Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Končna redakcija novega obrtnega zakona. Na podlagi izjav, katere je dobilo od gospodarskih korporacij in organizacij o novem obrtnem zakonu,

je sklicalo ministrstvo trgovine in industrije posebno komisijo, ki naj končno določi besedilo novega obrtnega zakona. Iz dravske banovine je v tej komisiji, ki ima težko nalogo, da končno redigira za celo državo veljavni obrtni zakon, zbornični tajnik g. dr. Josip Pretnar, ki je v svojem ekspoziju podal smernice za bodočo ureditev obrtne zakonodaje. Komisija zaseda tekoči teden in je upanje, da bo svoje delo dokončala že v najkrajšem času. Ko komisija dovrši svoje delo, bo predlog zakona predložen vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Delo komisije je otvoril minister trgovine in industrije, ki je v svojem ekspoziju podal smernice za bodočo ureditev obrtne zakonodaje.

Cimentiranje sodov. Iz krogov naših sodarjev smo prejeli pritožbo, da se v zadnjem času uvaja pri cementiranju sodov praksa, ki do zdaj ni bila običajna. Do zdaj je smel lastnik soda zaznamovati sod s svojo številko ali kako drugo označbo na oni strani soda, kjer je znamenje cementiranja. Pri sedanjih pregledih sodov pa se zahteva od lastnikov sodov, da morajo namestiti svoja znamenja na nasprotnem delu soda. Ta zahteva zadeva v praksi na težave, ker je lastniku soda, ki je napolnjen, težko ugotoviti znamenje soda, na kraju, ki je ob zidu. Naj so predpisi taki ali taki, potrebno je, da se prilagodijo potrebam političnega življenja. Če ne vstrežajo potrebam prakse jih je treba pač izpremeniti.

Izdelava in prodaja šolskih zvezkov. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se smejo za pismene naloge v srednjih šolah porabljati samo zvezki, katere izdeluje državna tiskarna v Beogradu. Na protest upravičenih trgovcev in obrtnikov, katere je vodil na merodajna mesta zbornični tajnik g. Mohorič iz Ljubljane, je naučna uprava odjenjala od te zahteve in je upanje, da se bodo smeli zvezki privatne izdelave prodajati in porabljati.

Preklic.

Podpisani Ivan Černe, krojaški mojster na Sl. Javorniku pri Jesenicah, preklicujem in obžalujem vse žaljivke, katere sem izrekel o g. Karl Exler-ju, posestniku in mesarju v Kranju ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja proti meni.

Kranj, dne 22. X. 1930.

Ivan Černe.

Milko Krapež, Ljubljana.

Na Triglav!

(Nadaljevanje.)

Prijetno je bilo sedeti v toplem in prijaznem Aljaževem kotu, ki ga pač dobro pozna vsak planinec. Za široko kmečko pečjo se nahaja v ozkem prostoru miza za kakih 6 oseb s klopni naokoli. Mirno in nemoteno se v tem kotičku uživa in počiva. Skozi okna se Ti podnevi nudi krasen pogled preko ledenika na oba vrhova Triglava. Ob večerih ali deževnih dneh je ta kotiček najzabavnejše zatočišče za čitalce, posebno pa za igralce, najsi bodo šahisti, dominaši ali celo — kar bi pravzaprav ne smelo biti — za kvartače.

V ta božanstveni kotiček se je ta večer zbasala naša družba. Kljub prestani dokaj naporni poti smo bili vsi najboljše volje, ne izvemši našega ponesrečenca Petra. Blagodejna toplota, dober zalagaj in še boljša kapljica evička iz kleti preskrbnega

oskrbnika Šesta je storila svoje. Šele triglavska policijska ura nas je spravila k počitku.

Skupna ležišča vsak planinec dobro pozna, še posebno pa bodo naši planinci vedeli, kako se spi na Kredarici. Obrabljene žimnice se ti udirajo do poda in če se premakne eden, se mora premakniti skoro cela vrsta so-ležalcev desno in levo. Lahko si predstavljate, kako je bilo z nami, ko se je zavalil na posteljo naš ogromni Peter. Dokler se je premetaval po postelji, je bilo spanje sosedov nemogoče, ko pa je zaspal, so se od smrčanja tresla tla in stene. Vse suvanje in klicanje ni nič pomagalo. Vdan v božjo voljo in Petrov koncert je vsakdo utihnil in končno tudi kljub vsemu vendarle zadremal.

Ob petih zjutraj smo se napravili in jo mahnilo proti Malemu Triglavu. Prvotno je šlo prav dobro in priznati moram, da so se držali tudi začetniki, ki so šli prvič na Triglav, junaško in neustrašeno. Peter je na vsak način hotel popraviti neprijetni utis, ki ga je napravila v pogledu njegovih pla-

ninskih sposobnosti sinočnja avantura na triglavskem ledeniku. Krekpo je rinil tik za menoj. Kmalu je bila premagana tudi strma in vrtoglava stena v boku Malega Triglava, kjer se nad divjimi prepadi spenjaš po stopinjah, vsekanih v živo skalo, ob žici in klinih. Za nekatere naše začetnike je bila ta stena precejšnja preizkušnja. A šlo je! Topli žarki jutranjega solnca so prijeto sijali in ogrevali ude, nekoliko premrle od ranega hla da in burje. Dan je bil lep in razgled se je obetal. Že smo bili na vrhu Malega Triglava in se spuščali v sedlo proti Velikemu Triglavu. Na nekaterih mestih je to sedlo tako zaostreno, da bi lahko jezdil. Kar neprijetno je pogledati v prepad desno in levo pod seboj, ki se neha na sneženih poljanah, zelenkastega ledenika. Vendar tudi nekoliko vrtoglavi dobi dobro in varno oporo v železnih žicah, ki so napeljane preko sedla na visokih železnih klinih.

Še kratek napor v zadnje skalnate strmine Velikega Triglava in na vrhu smo. Na vse strani prekrasen pogled.

Proti severu se Ti odpira tužna Koroška, ki jo v ozadju zaslanjajo ogromne stene Velikih in Malih Tur z vrhovi, ki gredo le malo pod 4000 metrov višine. Na zapadu štrle v nebo rozinovordeči ledeniški vrhovi Tirolskih Dolomitov, proti jugu se širijo ravnine naše slovenske solčne Gorishe, ki ječi pod tujim jarmom. Čisto v daljavi se vidi moder pas — Jadransko morje, ki postaja na desno nevidno v ravnine Severne Italije. Tja proti vzhodu pa vidiš naše znanke Karavanke in Kamniške planine, pod njimi pa gorensko ravnino, po kateri se vije kakor srebrna kača bistra Sava doli mimo Šmarne gore preko ljubljanskega polja.

Navdušeni smo bili. Pozabljeno je bilo vse, kar smo prestali. Svoji radosti in veselemu razpoloženju smo končno dali duška s tem, da smo se vstopili v fantovski prog pred Aljaževim stolpom ter na predlog ključavničarja Jožeta ob neznanskih distonacijah in disharmonijah Petrovega mesarskega basa zapeli »Oj Triglav, moj dom, kako si krasen!«

ti še v tekočem šolskem letu. Pričakujemo, da se bo gospodarskim zastopstvom med tem posrečilo, da trajno zrušijo nameravano, v zakonu ne-utemeljeno monopolizacijo, ki bi povzročila naši trgovini in obrtu občutno škodo.

Podzastopnika za prodajo brizgalnih naprav ter naprav za brizgalne armature in naprav za požiralnike v brizgalnih prostorih išče tvrd. »Sprimag«, Spritzmaschinen - Bau - Gesellschaft m. b. H., Wien II., Lichtenauergasse 1. Oddati namerava podzastopstvo po zborničnih okoliših Jugoslavije in sicer a) tvrdkam, ki so dobro vpeljane v popravilnicah železnic in cestnih železnic, kjer se potrebuje take predmete pri čiščenju osebnih in tovornih vozov in b) tvrdkam, ki imajo zastopstvo za ličila in zbog tega dobro vpeljane pri ličarjih in pri avtopopravljalnicah, ali tvrdkam, ki se bavijo z drugimi predmeti, za katere prihajajo v poštev gorinavedene brizgalne naprave. Interesenti naj pišejo gorinavedeni tvrdki neposredno.

DOBAVE.

Dobave. Prometno-komercialni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2100 komadov brezovih metel in 1400 komadov signalnih zastavic. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

Oddaja pleskanja železnih mostov se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 10. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas in pogoji so interesentom v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Prodaja stare lesene barake na železniški postaji Boh. Bistrica se bo vršila potom ustmene licitacije dne 10. novembra t. l. pri inženjerskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Prodaja starih lesenih in pločevinastih sodov se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 11. novembra t. l. pri Središnjem stovarištu materiala v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja raznega materiala. Dne 12. novembra t. l. se bo vršila pri Središnjem stovarištu materiala v Mariboru ofertalna licitacija glede prodaje raznega starega materiala (škart papir, karton od vozniških kart, odpadki od stekla, konoplje, platna, sukna, kožuhovine, klingerit tesnilnih plošč, neporabne električne žarnice, staro mazivo itd.) (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Transmisijska (gonilna)

jermena

svetlovne tovarne

„Gehrckens“

ima vedno na zalogi tvrdka

FELIKS TOMAN ml.

Ljubljana, Resljeva c. 30

Zahtevajte specijalne ponudbe!

Strojni oddelk direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 7. novembra t. l. ponudbo za nasekovanje in popravilo 371 komadov pil.

Oddaja zgradbe ceste Sv. Peter-Ložane III. del se bo vršila potom pis-mene licitacije dne 5. novembra t. l.

pri Okrajnem cestnem odboru v Mariboru, Koroška cesta št. 26/II.

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Izdajanje stalnih delnic Znanstvene Banke Kralj. Jugoslavije A. D.

Upravni odbor Znanstvene Banke Kraljevine Jugoslavije A. D. je na svoji seji 22. oktobra t. l. odločil:

1. Da se stalne delnice Znanstvene Banke Kralj. Jugoslavije A. D. izdajo v komadih po 1, 3, 5, 10 in 25 v eni delnici, t. j. delnice po Din 200.—, 600.—, 1.000, 2.000.— in 5.000.— nominalne vrednosti.

2. Da se delničarjem, kateri imajo po 1, 3, 5, 10 in 25 komadov delnic, izda po en blanket na odnosno število delnic. Onim delničarjem pa, kateri imajo kako drugo število delnic, se bode izdalo večje število delnic v komadih po 1, 3, 5, 10 in 25. Če ima delničar n. pr. 2 delnice, bode dobil 2 delnici po 1 komad, če ima 4, bode dobil eno na 3 komade

in eno na 1 komad, če ima 7, bode dobil eno na 5 komadov in 2 po en komad, če ima 12, bode dobil eno na 10 komadov in 2 po en komad, če ima 30, bode dobil eno na 25 komadov in eno na 5 komadov, če ima 51, bode dobil 2 po 25 komadov in eno na 1 komad, če ima 100, bode dobil 4 komade po 25 delnic, če ima 200, bode dobil 8 komadov po 25 delnic itd.

3. Delničarji Znanstvene Banke Kraljevine Jugoslavije A. D. lahko zahtevajo, v katerem številčnem sestavu žele, da se jim izdajo delnice, ter se pri tem opozarjajo na to, da se delnice lahko izdajo samo v komadih po 1, 3, 5, 10 in 25 komadov. O tem je treba obvestiti Znanstveno Banko Kraljevine Jugoslavije A. D., Beograd, Skopljska ul. št. 8, najkasneje do 15. novembra t. l., ker se kasnejše prijave ne bodo mogle več upoštevati.

Uprava Znanstvene banke Kraljevine Jugoslavije A. D.

Inserati

Obrtnem Vestniku

imajo

siguren uspeh

Zato naprošamo vse obrtnike, da od svojih dobaviteljev preskrbe inserate za svoj obrtniški list.

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ
LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Flgovca)

Naiboliši

firneži, laneno olje, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, kakor tudi kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst dobite po **nizki ceni** pri tvrdki

Alojzij Keber,

Ljubljana, Marijin trg 8.

Detaljna zaloga DUKO-lakov po tvorniških cenah. — Antoxid barve zoper rjo.

Urarji in mehaničarji

Vse posamezne gramofonske dele

po vzorcih, kakor tudi za specialne gramofonske znamke, dalje vsakovrstne

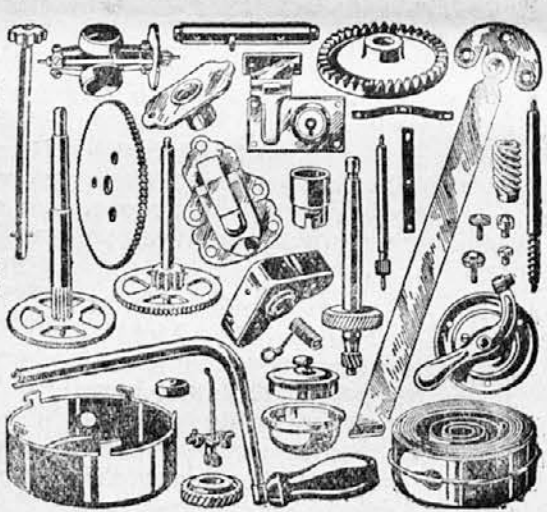
gramofonske igle

dobavlja točno in po ugodnih cenah

tovarniška zaloga gramofonov, plošč in gramof. sestavnih delov

„Gramofon“ A. Rasberger

Izvršuje za Vas vsa kočljivejša in zamudna popravila. Izdelujemo zobna kolesa, valjke, gonila itd.

MEHANIČNA DELAVNICA

ZA POPRAVILO

Se priporoča

LUDV. BARAGA LJUBLJANA
Šelenburgova ulica 6

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam